

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення ..... сесії Старосалтівської
селищної ради VIII скликання
від .... 2021 року № ____-VIII

Старосалтівський селищний голова

_____ Едуард КОНОВАЛОВ

ПРОГРАМА
поводження з безпритульними та домашніми тваринами на території
Старосалтівської селищної ради на 2022 – 2026 роки
(у новій редакції)

2022 рік

I. Паспорт Програми

1.	Ініціатор розроблення програми	Виконавчий комітет Старосалтівської селищної ради
2.	Розробник програми	Відділ соціально-економічного розвитку та інвестиційної діяльності Старосалтівської селищної ради
3.	Співрозробники програми	Виконавчі органи Старосалтівської селищної ради
4.	Відповідальний виконавець програми	Старосалтівська селищна рада
5.	Учасники програми	Населення територіальної громади, підприємства, організації, установи
6.	Термін реалізації програми	2022 – 2026 роки
6.1.	Етапи виконання програми (для довгострокових програм)	2022– 2026 роки
7.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні програми (для комплексних програм)	Селищний бюджет
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації	150000 грн.

	програми, всього, в тому числі:	
8.1.	Коштів селищного бюджету	341508,83 грн.
8.2.	Коштів інших джерел	-

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Відповідно до Закону України «Про тваринний світ» № 2894 від 13.12.2001 р. тваринний світ є одним з компонентів навколишнього природного середовища, національним багатством України, джерелом духовного та естетичного збагачення і виховання людей; в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь в Україні за участю підприємств, установ, організацій і громадян здійснюються заходи щодо охорони, науково обґрунтованого, невиснажливого використання і відтворення тваринного світу. Відповідно до Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» № 3447 від 21.02.2006 р. (із змінами) чинне законодавство України у галузі охорони навколишнього природного середовища спрямоване, між іншим, на захист від страждань і загибелі тварин унаслідок жорстокого поводження з ними, захист їх природних прав та укріплення моральності й гуманності суспільства. Поводження з тваринами ґрунтується на таких принципах:

жорстоке поводження з тваринами є несумісним з вимогами моральності та гуманності, спричиняє моральну шкоду людині;

забезпечення умов життя тварин, які відповідають їх біологічним, видовим та індивідуальним особливостям;

заборона жорстоких методів умертвіння тварин;

відповідальність за жорстоке поводження з тваринами;

утримання і поводження з домашніми тваринами без мети заподіяння шкоди як оточуючим, так і самій тварині.

Основним принципом поводження з тваринами є гуманне ставлення до них, тобто дії, що відповідають вимогам захисту тварин від жорстокого поводження і передбачають доброзичливе ставлення до тварин, сприяння їх благу, покращання якості їх життя тощо.

Регулювання чисельності диких тварин і тварин, що не утримуються людиною, але перебувають в умовах, повністю або частково створюваних діяльністю людини, здійснюється методами біостерилізації.

Також відповідно до Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» № 3447 від 21.02.2006 р. **забороняються будь-які дії або бездіяльність, що суперечать принципам захисту тварин від жорстокого поводження з ними, яке включає знущання над тваринами, у тому числі безпритульними, що спричинило мучення, завдало їм фізичного страждання, тілесні ушкодження, каліцтво або призвело до загибелі, нацьковування тварин одна на одну та на інших тварин, вчинене з хуліганських чи корисливих мотивів, залишення домашніх та сільськогосподарських тварин напризволяще, у тому числі порушення правил утримання тварин.** При цьому, відповідно до

Кримінального кодексу України жорстоке поводження з тваринами карається арештом на строк до шести місяців або обмеженням волі на строк до трьох років, дії, вчинені з особливою жорстокістю або у присутності малолітнього чи неповнолітнього, або щодо двох і більше тварин, або повторно, або групою осіб, або вчинені активним способом, – караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років.

Таким чином, відповідно до зазначених норм чинного законодавства України обов'язком міської ради є піклування про безпеку життя і здоров'я жителів громади з одночасним запобіганням знищенню та іншому жорстокому поводженню з безпритульними тваринами. А обов'язком мешканців громади є гуманне ставлення до безпритульних тварин та відповідальне ставлення до домашніх тварин з метою недопущення збільшення кількості безпритульних тварин за рахунок відпущених та загублених домашніх собак та їх небажаного потомства.

На виконання вищезазначених вимог чинного законодавства України у галузі охорони навколишнього природного середовища, а також на виконання Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» № 4004 від 24.02.1994 р., Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» № 1645 від 06.04.2000 р. розроблена Програма поводження з безпритульними та домашніми тваринами на території Старосалтівської селищної ради на 2022 – 2026 роки (далі – Програма).

Необхідність розроблення Програми викликана перебуванням великої кількості безпритульних тварин на території міста, сіл та селищ громади, що у свою чергу призводить до погіршення санітарно-епідеміологічного та екологічного стану населених пунктів, якості життя мешканців, загибелі тварин та жорстокого поводження з ними.

Програма спрямована на цивілізоване вирішення зазначених проблем шляхом зменшення чисельності безпритульних тварин гуманними методами, а також донесення до суспільної свідомості населення стандартів гуманного поводження з тваринами.

Програма базується на ідеї регулювання кількості безпритульних тварин шляхом їх відлову, стерилізації, передачі на утримання в притулки (у разі їх створення на території громади) або фізичним та юридичним особам під опіку за їх бажанням.

Терміни у сфері діяльності, якої стосується Програма, вживаються в такому значенні:

- **безпритульні тварини** – собаки, що залишилися без догляду людини або утворили напіввільні угруповання, здатні розмножуватися поза контролем людини;
- **гуманне ставлення до тварин** – дії, що відповідають вимогам захисту тварин від жорстокого поводження і передбачають доброзичливе ставлення до тварин, сприяння їх благу, поліпшення якості їх життя тощо;
- **жорстоке поводження з тваринами** – поводження з тваринами із застосуванням насильницьких методів, а також нацьковування однієї тварини на іншу, вчинене з хуліганських чи корисливих мотивів, утримання тварин в умовах, які не відповідають фізіологічним та видовим особливостям;

- **ідентифікація тварин** – присвоєння тварині особистого ідентифікаційного номера, закріпленого на візуально помітному ідентифікаторі;
- **карантинний майданчик** – спеціально обладнані приміщення або частини приміщень, призначені для тимчасового утримання тварин у разі їх відлову чи тимчасової ізоляції;
- **міні-притулок для тварин** – приватний заклад (будинок, квартира, інше приватне приміщення), в якому на добровільних засадах власник (або група осіб) утримує тварин за власні та благодійні кошти;
- **облік безпритульних тварин** – процес визначення та максимального збору ознак та первинних даних, що притаманні чи безпосередньо стосуються безпритульної тварини;
- **опікун тварини** – особа, яка на добровільних засадах бере на себе відповідальність за утримання безпритульної тварини, а також може захищати інтереси підопічних тварин в судових органах;
- **притулок для тварин** – спеціально обладнані території або приміщення, призначені для тимчасового та/або постійного утримання безпритульних тварин і мають умови, що відповідають санітарним і ветеринарним вимогам та Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження»;
- **собаки, що визнані небезпечними** – собаки, які вже проявили неспровоковану агресію до людей і тварин, що підтверджено відповідним протоколом (актом), складеним згідно з вимогами чинного законодавства України;
- **собаки загублені і покинуті** – це одинокі, зазвичай породисті, тварини, що мали господаря і дім, але з різних причин їх втратили;
- **собаки спадково вуличні** – це переважно безпородні тварини, що живуть зграями більш-менш постійного складу, на визначеній «своїй» території (будівельні майданчики, ринки, двори і т. д.), що забезпечує їх необхідними для життя умовами;
- **спровокована агресія** – агресивна поведінка собаки, викликана навмисними діями людини;
- **супровід безпритульної тварини** – забезпечення її біологічних, видових та індивідуальних потреб без зміни ареалу її перебування;
- **тимчасова ізоляція тварин (карантинування)** – тимчасове перебування тварин на карантинних майданчиках до вирішення питань, пов'язаних з їх подальшим утриманням;
- **утримання тварини в домашніх умовах** – забезпечення її біологічних, видових та індивідуальних потреб при обмеженні природної волі, що виключає вільне переміщення за межами квартири, окремого будинку та його подвір'я;
- **школа, заподіяна людині внаслідок агресивної або непередбачуваної дії тварини** – шкода, яка призвела до погіршення фізичного або психічного здоров'я людини, ушкодження майна, якщо існує причинно-наслідковий зв'язок між дією тварини і заподіяною шкодою.

III. Визначення мети Програми

Метою Програми є зменшення кількості безпритульних тварин на території міста, сіл та селищ громади на основі гуманного та відповідального ставлення до них, визначення прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб, які опікуються безпритульними тваринами, залучення відповідних виконавчих органів міської ради, служб, установ, комунальних підприємств до вирішення цих питань.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми

Регулювання чисельності безпритульних тварин є багатопрофільною проблемою, що потребує залучення різних структур та організацій для її вирішення та планування на довгострокову перспективу.

Чинним законодавством України передбачене гуманне ставлення до безпритульних тварин та запобігання жорсткому поводженню з ними. Крім того, жителі громади мають беззаперечне право не спостерігати за стражданнями, загибеллю безпритульних тварин внаслідок жорсткого поводження з ними. Отже, обов'язком міської ради є піклування про безпеку життя і здоров'я жителів громади з одночасним запобіганням знищенню та іншому жорсткому поводженню з безпритульними тваринами.

Популяція безпритульних тварин поповнюється за рахунок:

- розмноження безпритульних тварин;
- тварин, які мали власника, але були загублені, викинуті на вулицю, покинуті в місцях несанкціонованого продажу тощо;
- безпритульних тварин, які мігрували з приміських районів на «вільні території».

Основними причинами появи безпритульних тварин на вулицях населених пунктів є:

- низький рівень культури населення щодо поводження з домашніми тваринами;
- недостатня робота з власниками собак, у тому числі в адміністративно-правовому полі, і відсутність допомоги в стерилізації для запобігання появи небажаного потомства;
- недосконала система пошуку загублених тварин;
- відсутність притулків або міні-притулків на території громади.

Серед важливих факторів регулювання чисельності безпритульних тварин та проблем, пов'язаних з цим питанням, потрібно виділити:

1) нормативно-правові: регулювання на законодавчому рівні питання відлову, утримання, системи обліку, ідентифікації та супроводу безпритульних тварин, що знаходяться під опікою фізичної чи юридичної особи, а також механізми економічного забезпечення вирішення проблемних питань, пов'язаних із безпритульними тваринами;

2) організаційно-економічні: відсутність притулків і міні-притулків, відсутність пункту стерилізації та тимчасового утримання безпритульних тварин, незабезпеченість видатків на розвиток системи заохочення фізичних осіб, що опікуються безпритульними тваринами, обліку, ідентифікації та супроводу безпритульних тварин, проведення тематичних інформаційно-просвітницьких заходів тощо;

3) виробничо-технічні: недостатня виробничо-технічна база для ветеринарного обслуговування і післяопераційного утримання безпритульних тварин, їх відлову, транспортування, введення сучасних гуманних методів регулювання їх розмноження.

Наявність безпритульних тварин є джерелом небезпеки для життя і здоров'я жителів громади, домашніх тварин, та є передумовою жорсткого поводження з самими безпритульними тваринами.

Розв'язання цієї проблеми можливе за рахунок створення ефективного механізму взаємодії виконавчих органів міської ради, відповідних служб, установ, комунальних підприємств, громадських організацій, фізичних та юридичних осіб щодо регулювання кількості безпритульних тварин на основі гуманного поводження та відповідального ставлення до них, що і передбачено Програмою. Реалізація Програми повинна здійснюватися гуманними методами, виключаючи жорстоке поводження з тваринами, відповідно до вимог чинного законодавства України.

Фінансування цієї Програми здійснюється за рахунок коштів загального фонду міського бюджету в межах затверджених асигнувань. Крім того, Програма передбачає можливість отримання благодійних внесків та пожертв від мешканців міста, суб'єктів підприємницької діяльності, благодійних фондів та організацій захисту тварин.

Ресурсне забезпечення Програми поводження з безпритульними та домашніми тваринами на території Старосалтівської селищної ради:

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	Етапи виконання					Усього витрат на виконання Програми, грн.
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2026 рік	
	План					
Обсяг ресурсів всього, грн., в тому числі:	30000	30000	30000	30000	30000	150000
Місцевий бюджет	30000	30000	30000	30000	30000	150000
Обласний бюджет		-	-	-	-	-
Державний бюджет		-	-	-	-	-
Кошти небюджетни		-	-	-	-	-

х джерел						
----------	--	--	--	--	--	--

Строк виконання Програми – 2022 – 2026 роки. Планування видатків за Програмою на 2023 та 2024 роки та продовження строку виконання Програми до 2026 року обумовлені порядком середньострокового планування міського бюджету.

V. Перелік завдань, заходів Програми та результативні показники

Завдання Програми:

- регулювання діяльності, пов'язаної із безпритульними тваринами;
- створення більш комфортних умов для життя людей та гуманного середовища для існування тварин через зменшення чисельності безпритульних тварин;
- зменшення чисельності безпритульних тварин шляхом їх масової стерилізації;
- сприяння створенню загальної системи обліку домашніх і безпритульних тварин;
- недопущення зменшення чисельності безпритульних тварин шляхом їх отруєння, відстрілу та іншими негуманними методами;
- розробка і впровадження заходів щодо гуманного і відповідального поводження з безпритульними тваринами на території громади;
- розробка і впровадження системи інформаційно-просвітницьких заходів серед населення щодо гуманного поводження з безпритульними тваринами, пропагування стерилізації домашніх тварин тощо.

Заходи, спрямовані на зниження чисельності безпритульних тварин гуманними методами:

- фінансування масової стерилізації безпритульних тварин за участю ліцензованих суб'єктів ветеринарної практики відповідно до укладених угод;
- фінансування заходів щодо стерилізації домашніх тварин, що належать незаможним мешканцям міста;
- сприяння створенню притулків для тварин на території міста;
- створення умов для організації у місті пункту стерилізації та тимчасового утримання безпритульних тварин;
- сприяння залученню благодійних коштів та пожертв на виконання заходів цієї Програми;
- залучення громадських організацій захисту тварин до реалізації цієї Програми, сприяння діяльності громадських організацій захисту тварин в межах реалізації цієї Програми;
- проведення інформаційних заходів та навчально-просвітницької роботи серед населення, вивчення досвіду інших міст та інших країн щодо зменшення кількості безпритульних тварин гуманними методами, з подальшим застосуванням такого досвіду.

Інформаційне забезпечення виконання заходів Програми та навчально-просвітницька робота передбачають наступні заходи:

- підготовка та проведення тематичних лекцій, семінарів, конференцій та нарад за участю виконавчих органів міської ради, служб, установ, комунальних підприємств, громадських організацій;
- проведення просвітницької роботи з населенням із питань, пов'язаних із гуманним ставленням до тварин;
- видання та розповсюдження тематичних друкованих видань (буклетів, плакатів, пам'яток) серед жителів громади;
- розроблення та запровадження просвітницьких проектів у шкільних та дошкільних навчальних закладах щодо гуманного поводження з тваринами та захисту їх від жорстокого поводження;
- виготовлення та розміщення соціальної реклами відповідної тематики;
- пропаганда гуманного поводження з безпритульними тваринами в засобах масової інформації.

Очікувані результативні показники 2022 – 2026 років:

- поліпшення санітарно-епідеміологічного та екологічного стану населених пунктів громади;
- зменшення чисельності безпритульних собак шляхом проведення стерилізації (у 2022 році – 20 особин, у 2023 році – 20 особин, у 2024 році – 20, у 2025 році – 20 особин, у 2026 році – 20 особин з розрахунку планових сум видатків, передбачених за Програмою, та вартості стерилізації однієї тварини у 2021 році, відкоригованої на прогностні індекси інфляції 2022-го, 2023-го, 2024-го, 2025-го та 2026-го років);
- підвищення рівня безпеки і комфортності середовища існування людини та інших тварин;
- забезпечення суспільного спокою і підвищенні моральності;
- підвищення рівня культури населення щодо гуманного поводження з тваринами;
- зниження витрат на епідеміологічні заходи й лікування населення;
- зменшення засмічення довкілля продуктами життєдіяльності тварин і зниженні витрат відповідних комунальних служб;
- зниження аварійності на дорогах;
- забезпечення ефективного використання бюджетних коштів на заходи щодо регулювання чисельності безпритульних тварин.

VI. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Контроль за виконанням цієї Програми здійснюють: постійна комісія з питань комунальної власності та комунального господарства Старосалтівської селищної ради, заступник селищного голови з питань діяльності виконавчих органів ради (згідно розподілу обов'язків). Крім того, контроль за виконанням цієї Програми, в тому числі – за поводженням із тваринами під час виконання заходів, передбачених цією Програмою, здійснюється представниками міської ради та громадських організацій – за їх бажанням чи дорученням міської ради. Звітує про виконання програми відділ житлово-комунального господарства та цивільного захисту.

Напрями діяльності та заходи
Програми поводження з безпритульними та домашніми тваринами на території Старосалтівської селищної ради
на 2022 – 2026 роки

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), грн., в тому числі:	Очікуваний результат
1	Зменшення чисельності безпритульних тварин	Фінансування заходів зі стерилізації безпритульних тварин за участю ліцензованих суб'єктів ветеринарної практики	2022 – 2026 роки	Старосалтівська селищна рада	Селищний бюджет	Всього – 150000, в т. ч.: I етап: 2022 р. – 30000, II етап: 2023 р. – 30000, III етап: 2024 р. – 30000, IV етап: 2025 р. – 30000, V етап: 2026 р. – 30000.	Стерилізація 299 собак, в т. ч.: у 2022 році – 30 особин, у 2023 році – 30 особин, у 2024 році – 30 особин, у 2025 році – 30 особин, у 2026 році – 30 особин,

Секретар селищної ради

Галина КУРСАЧОВА